

SVIESA

JORNAL LITUANO

„Šviesa-Luz“

Orgão de Comunidade
Lituana de SÃO JOSÉ

Redakcija ir Administracija:
MATRIZ DE SANTO ANTO-
NIO DO PARY
Telefonas 2-6252.
Caixa Postal. 4-118.

Atsakomasis Redaktorius
Jesus Saborido Montanés

METAI IV

SÃO PAULO, 1938 M., OUTUBRO - SPALIŲ 1 D.

Nr. 40 (158)

MIRK, ČEKOSLOVAKIJA—ARBA TAVE UŽMUŠAMI!

Didžiausio nervingumo dienas gyvena visas pasaulis. Politinė būklė ir nuotaika visai panaši į tą, kuri Europoje buvo paskutinėmis 1914 metų liepos mėn. dienomis. Diplomatai dirba išjuose, nemiegodami išsotomis dienomis ir naktimis, kad atitolintų baisią nelaimę ir didžiausią katastrofą, kuri kada nors yra artinusi į mus. Šią savaitę įvykiai vystėsi žaibo greičiu. Kiekviena valanda nešė vis didesnę nerimą. Trūko derybos, buvo skelbiami ultimatai ir mobilizacijos, formuojami blokai, galandami ginklai. Ir visa tai—dėl vieno nelaimingo septynių raidžių žodžio—

Sudetai.

Kasgi, iš tikrųjų, tokį yra tie Sudetai, jei grašo paskandinti žemę kraujo jūroje ir sugriauti viską, ką žmonija yra kruopščiai darbu ligi šiol sukūrusi?

Visi žino, kad sudetai—tai vokiškai kalbančių žmonių mažumas, gyvenanti Čekoslovakijos teritorijoje. Mažumą turi kiekviena valstybė. Praėjo tie laikai, ir daugiau niekad nebegrįš, kai tauta buvo atsitverusi tautos kinų sienai. Standien jokia būda neįmanoma gražinti visus vienos kurios tautos žmones į jų valstybę. Taigi, mažumą klausimas yra tarptautinis klausimas. Mažumą teisės yra nustatytos tarptautinių susitarimų ir garantuotos tarptautinių įstatų.

Čekoslovakija yra nauja valstybė. Tačiau jos genialaus kūrėjo Masaryko jį buvo pastatyta pačių kultūringųjų pasaulio valstybių eilėn. Tiek vokiškai, tiek lenkiškai, tiek vengriškai kalbančios mažumos Čekoslovakijos konstitucijos ir įstatymų ribose turėjo ir turi pilną laisvę savo tautinės kultūros darbai dirbti. Igi pastarųjų metų ten gyvenimasėjo sklandžiai ir gražiai.

Kas įvyko?
Vokiškas grobuoniškumas, plėšys, žudys, degins ir skriaudės savo kaimynus per eilę šimtmečių, nepasikeitė. Hitleris yra tipingas kryžiuotis, nors be balto apsiausto ir juodo kryžiaus. Jei lūponis kalba tas pat noras plėsti avetinias žemes, pavergti ir valdyti Europą ir užjūrių pasaulį. Tokia yra vokiška prigimtis, ir dėl to visi Vokietijoje yra kareiviai. Religija, tikras mokslas ir kilnus menas, kaip žmoniškumo principų ugdytojai, yra šalinami iš Vokietijos. Žinuri jėga ir kumščio teise yra vieninteliai vokiečio dievai. Sudetai yra tikrai pretekstas prūsiesko žveries iltims pridengti.

Iš tikrųjų, jei visų imtų galvoti taip, kaip galvoja Hitleris, tai kiekviena valstybė šiandien gali eiti savo „Sudetų“ vaduoti. Antai, Siburės Amerika visa kalba angliškai ir daugiausia yra angliškos kilmės. Vadinas, anglams amerikoniai yra „sudetai“, kuriuos tie galėtų plaukti „gelbėti“ iš Roosevelto vergijos. Brazilija yra „Sudetai“ Portugalijai, o dvidešimtys kitų Pietų Amerikos respublikų—„Sudetai“ Ispanijai. Latvija yra „Sudetai“ Lietuvai, o Belgija su Sveicarija—„Sudetai“ Prancūzijai. Be to, tai pačiai Vokietijai „Sudetai“ yra Klaipėdos kraštas, Latvijos ir Estijos vokiečiai, Lenkijos didelė dalis, Danijos Slezvigas, pusė Belgijos ir Sveicarijos, Italijos Tirolis, Prancūzijos Elzas—Lotaringija, Pietų

slavijos sritys apie Zagrebą, Vengrijos Padunijos, Sovietų Rusijos, Volgos žemumys pagaliau, Afrikos Kamerūnas, Taigianikas, Brazilijos pietiniai estadai, Cilėja, Bolivijos ir kitų Pietų Amerikos valstybių centrai, Siburės Amerikos didmiesčiai, ir t. t., ir t. t.

Taigi, šitaip atrodo „Sudetų“ klausimas Hitleriui.

Be to trumpai peržvelkime, kaip vystėsi šią savaitę tų „Sudetų“ sukeltą Europos krizę.

Čekoslovakijoje

Prėmusi gedingas sąlygas—Anglų-prancūzų planą—Hodzios vyriausybė buvo viešosios opinijos priversta tučiuojau pasitraukti. Pragos gatvėse susidarė demonstracijos, kurios reikalavo atiduoti valdžią į tvirtas generolo Sirovy, laisvės kovų didvyrio, rankas. Sirovy sudarė nacionalistinį kabinetą ir tuojau paskelbė mobilizacijos dekretą, ir įsakė kariuomenei paimti į savo rankas „Sudetų“ krašto kontrolę. Čekų džiaugsmas ir entuziazmas buvo neaprašomas. Visa tauta stėjo išvien giuti. Čekus stiprino viso pasaulio reikiamos simpatijos. Daug svetimtųjų pasijudė stoti į jos armiją. Vienakis generolas Sirovy su prezidentu Benešu ryžosi kovoti už laisvę ir mirtį, bet nepasiduoti.

Anglai-prancūzai

Jie pamatė, kad su Čekoslovakija nejuokai. Čekai eis kariuoti. Viso pasaulio spauda pasmerkė Chamberlainą ir prancūzų anglų išsisukinėjimą ginti užpultą Čekoslovakiją. Kilo protestas pačioje Anglijoje ir Prancūzijoje. Po šių įvykių vyriausybės pakeitė savo nusistatymą ir paskelbė mobilizaciją. Taršij Londone anglų ir prancūzų ministrai pirmininkai ir karo ministrai, bet į Čekoslovakijos vyriausybės spaudimo jau daugiau nedarė.

Rusija

Pareisė ginsianti Čekoslovakija, jei ją gins Prancūzija. Tačiau nei mobilizacijos nei kariuomenės pergrupavimų ligi šiol nevykdė.

Italija

Zadėjo remti Vokietiją, tačiau atrodė, paskutinę valandą Mussolinis atsisako leistis į rizikingą žygį.

Popiežiaus balsas

Chamberlainą per Mussolinį praė Popiežiu, kad šis panaudotų savo didžiulę įtaką krikščionių pasauliui ir kviestų tautas išlaikyti taiką. Popiežius, iš tikrųjų, kalbėjo. Ketvirtadienį 17 val. 30 min. itališkai per radio pasakė kalbą, kuri tuojau buvo išverstą į daugelį pasaulio kalbų. Kalbą perdavė ir Brazilijos radiofonas. Popiežius kalbėjo kaip rūpestingas tėvas į savo vaikus, kviesdamas į visos širdies susirūpinimą išlaikyti Kristaus taiką Kristaus karalystėje.

Popiežius kvietė melstis visus gentes, roa valios žmones už taiką.

HITLERIO ULTIMATUMAS

Matydamas, kad pasaulio opinija ir didžiosios Vakarų demokratijos yra priešingos vokiečių hegemonijai, o, iš kitos pusės, čekai parodė tvirtą kumštį Sudetų vokiečiams, Hitleris bande išgąsdinti Čekoslovakijos vyriausybę. Jis nusitė Pragai griežtą ultimatumą—atitraukti čekų kariuomenę iš Sudetų ir juos atiduoti vokiečiams. Tačiau, čekai ultimatumą atmetė. Karas, atrodė, turės prasidėti.

Dabar prašuko Amerikos valstybių prezidentas Rooseveltas. Jis kreipėsi į didžiųjų Europos valstybių vyriausybėms, išpėdamas nesigriebti ginklo. Karas, anot jo, būtų didžiausias nusikaltimas prieš šaudytojų ir rytojaus žmoniją. Hitleriui vis tebežvanginant ginklus, Rooseveltas dar kartą kreipėsi specialiai telegrama į jį, ragindamas ieškoti taikaus kelio Sudetų klausimui spręsti. Rooseveltas žygį parėmė visos Pietų Amerikos demokratijos. Tai padarė išpūdzio Vokietijoje.

Keturių konferencija

Hitleris nutarė pasikviesti anglų ministrą pirmininką Chamberlainą, prancūzų—Daladier, italų—Mussolini ir tartis su jais Sudetų reikalais.

Konferencija įvyko ketvirtadienį Bavarijos mieste Munchene, pietinėje Vokietijoje.

Konferencija priėmė Hitlerio sąlygas ir paskelbė tokį komunikatą:

1) Sudetų srityje pereina Vokietijai. Čekų atitraukimas turi prasidėti spalio mėn. 1 d.;

2) Sudetų teritorijos evakuavimas turi būti baigtas spalio 10 d. Čekai negali sugriauti ar sugadinti Sudetų teritorijoje esančių įrengimų (tvirtovų);

3) Čekų atitraukimą prižiūrės ir jį smulkmenas išdėrbs komisija, į kurią įeis Vokietijos, Anglijos, Prancūzijos, Italijos ir Čekoslovakijos atstovai.

4) Šis punktas nustato, kurią dieną Sudetų zona bus užimama vokiečių kariuomenės;

5) Ši 3 mjinima komisija nustatys Čekoslovakijos teritorijoje sritis, kuriose turės būti įvykdytas plebiscitas (gyventojų atskaitas). Tos sritys, kol plebiscitas įvyks, bus užimtos tarptautinės kariuomenės. Plebiscitas bus vykdomas tuo principu, kaip Saaro krašte; jis turi būti paskelbtas iki 10 d. lapkričio;

6) Galutinai Čekoslovakijos sienos bus nustatytos tarptautinės komisijos.

7) Per šešis mėnesius sutelkiama Čekoslovakijos gyventojams teisė optuoti—t. y., pasirinkti, kur jie nori gyventi: ar iš Čekoslovakijos pereiti į Sudetą (vokiečiai), ar iš Sudetų į Čekoslovakiją (čekai).

8) Per vieną mėnesį Čekoslovakijos vyriausybė paleis iš kariuomenės ir polioijos visus Sudetus. Kuris norės galės pasilikti. Taip pat bus anness' tuoti visų vokiečiai, kurie už politinius nusikaltimus buvo padėti į kalėjimus;

Tai toks, suglaustai apsakotas, keturių didžiųjų valstybių susitarimas.

Teisingiau—tai yra Čekoslovakijos mirties metrika, nes ir šias sąlygas čekams priėmus, Hitleris negarantuoja jų nepriklausomybės. Jis reikalauja, kad būtų Čekoslovakija sudraskyta ir išdalinta dar lenkams ir vengrams.

Visiems aišku, ko siekia tuo Hitleris: sugriauti paskutinį barjerą Centrinėje Europoje ir paskui siekti Ukrainos derlingų lygumų ir Rumunijos žibalo veramių ir kelio prie Juodųjų Jūrų.

Jei pasaulio opinija nepasmerkis anglų ir prancūzų išdavimo, Hitleris visus savo planus gali laimėti.

keturių didžiųjų valstybių susitarimas.

Teisingiau—tai yra Čekoslovakijos mirties metrika, nes ir šias sąlygas čekams priėmus, Hitleris negarantuoja jų nepriklausomybės. Jis reikalauja, kad būtų Čekoslovakija sudraskyta ir išdalinta dar lenkams ir vengrams.

Visiems aišku, ko siekia tuo Hitleris: sugriauti paskutinį barjerą Centrinėje Europoje ir paskui siekti Ukrainos derlingų lygumų ir Rumunijos žibalo veramių ir kelio prie Juodųjų Jūrų.

Jei pasaulio opinija nepasmerkis anglų ir prancūzų išdavimo, Hitleris visus savo planus gali laimėti.

Sankcijos Japonijai

Tautų Sąjunga nutarė Japonijai, kaip Kinijos užpuolikai, pavartoti Tautų Sąjungos Pakto 16 str., reiškia, sankcijas.

Kaip žinome, sankcijos buvo pavartotos ir Italijai abisinų karo metu, tačiau jos nedavė pasekų todėl, kad ne visos valstybės laikėsi Tautų Sąjungos nutarimo. O ekonominis spaudimas ir santykių nutraukimas užpuolikai tuojau pribaltų, jei būtų visų pilnai įvykdytas.

HSINGKING. Mandžukuo vyriausybė per savo pasiuntinį SSSR Charline ieteikė protesto notą Rusijos generaliniam konsului prieš naują rusų kavalerijos dalinių Mandžūrijos sienos sulaužymą. Mandžukuo pasiontinys reikalauja, kad būtų atitraukta nuo sienos rusų kariuomenė ir kad karo vyresnybė duotų pasizadėjimą, kad panašūs stesios įžeidimai daugiau nebeprisikartos.

Laivas-milžinas

Antradienį Glasgove baigtas statyti didžiausias pasaulio laivas „Queen Elizabeth“ (karalienė Elzbieta). Laivas yra 85.000 tonų. Iškilimėse dalyvavo apie ketvirtadalis milijono žmonių ir pati Anglijos karalienė, kurios vardu laivas pavadintas.

TUNELIS PĖSTIEMS

Rangel Pestana avenidoj ties „Reunido Pulgari“ mokyklą baigtas kasti tunelis. Tunelis, pirmoj eilėj, skirtamas mokyklos mokiniams, bet juo praėjimas leidžiamas ir publikai.

AVIACIJOS SAVAITĖ

Šiais metais „aviacijos savaitė“ prasidės spalio mėn. 23 d. Atatinkamos įstaigos jau paruošė savaitės atidarymo programą, kurioje dalyvaus civilinės ir karo aviacijos dalys, o taip pat bus skaitoma pakaitos iš aviacijos srities.

—Zinomas Amerikos tyrinėtojas Lincoln Elsworth atvyko į Londoną kad čia pasiruošus ekspedicijai į pietų ašigali. Ekspedicija į polio lyvys lapkričio mėn.

—Netoli Barcelonos susidūrė du traukiniai. 50 asmenų užmušta ir apie 200 sužeista.

Mano pastabos

PONAS REDAKTORIAU,

Siam «Sviesos» numeriu siunčiu vėl keletą pastabų. Norin išsitari dėl DIPLOMATIJS, TAKTO IR INFORMACIJŲ TEIKIMO. Nors čia yra trys atskiri klausimai, bet aš juos jungiu į vieną ir kalbėsiu bendrai.

Kas yra diplomacija, aš neaiškinaju, tik pažymėsiu, kad ji valstybiniam bei visuomeniniam veikime, o ypačiai gal politikoje, vaidina svarbų vaidmenį. Ji tam tikrais atvejais savo intrigomis bei kitomis priemonėmis sukūrėna tarp savęs paskiras valstybes bei tautas ir jas prie karų net priveda, o karais ir atbulai — jų santykius suvėlineina ir karus pralimina. Kaip pavyzdį, iškilm nors paskutinius Europos įvykius, kur diplomacija išsiųsous dirba, kad tik išvengtų karo. Tokių pavyzdžių yra pilna istorija. Dėl to diplomatai priklausę žmonės — DIPLOMATAI (ministeriai, pasiuntiniai, konsulai) naudojasi ypatingomis teisėmis bei tam tikromis privilegijomis, kaip asmens ir rezidencijos neliečiamybė, ir t. t., o jų autoritetas visų yra vertinamas, kaipo svetimos valstybės vyro ir kitos tautos įgalijoto atstovo. Jie negali būti kitų valstybių teismo organų traukiami atsakomybėn, baudžiamų, ar suimami: jie yra atsakinę tik prieš savo vyriausybės. Maža to — jie naudojami teisėmis globėti ir užlaikyti savo rezidencijose net tos valstybės, kurioje gyvena, politinius nusikaltečius ir gali ju nelaiduoti, to krašto saugumo organams. Tą jų teisę garantuoja tarptautinis įstatymas, taip vadinamas «extritorialinių teisių» įstatymas. Tokiu būdu, diplomatų reikimė yra didelė. Tačiau ir pareigos yra nemažos, ypač, kad jie dar turi ginti visus reikalus savo tautiečių, gyvenančių toje valstybėje, kurion jie paskirti pav. Lietuvos atstovas Argentinioje ar Kousulas Brazilijoje ne tik atstovauja savo vyriausybei bei tautai, bet dar turi šventą pareigą vadovauti ir esančioms tose valstybėse lietuvų kolonijoms.

Kad būtum tikru diplomatu, neužtenka tam tikrais atvejais nešioti fraką ar užsidėti ant galvos cilindrą, ar mokėti prancūziškai, bet reikalinga dar šio to daugiau. Sociologas J. Gobis savo veikalė apie «Teises ir Visuomenės Mokslus» tuo klausimu sako, kad diplomatus pirmoje vietoje reikalinga gerai žinoti savo pareigas, savo teises ir savo atsakomybę, toliau — gerai žinoti kalbamą ar sprendžiamą klausimo praeitis, orientuotis dabartyje ir numatyti ateitis — visos pasekos; trečia — reikalinga, turėti TAKTAS, kuris turi būti kiekvieno veikimo pagrindas; ir, ketvirta — reikalinga savigarba. Be šių ypatybių diplomatas yra žalias — nedegs, o aš dar nuo savęs pridėsiu yra net žaliugas ne tik valstybei bei tautai, bet ir tai kolonijai, kurioje jis gyvena.

Dabar klausiu: Ar mūsų diplomatai čia P. Amerikoje atitinka tiems privalumams, kuriuos J. Gobis nurodo? Labai norėčiau duoti teigiamą atsakymą, bet, deja! Gyvenimo faktai verčia visai ką kitą pasakyti. Neminėsiu čia Pono A. Polišaicio, mūsų dabartinio Konsulo São Paulo; jis, savo pareigas gerai suprasdamas, ir apsišarvavęs reikalingu taktu bei gerai orientuodamasis visais klausimais, drąsiai žengia į priekį Tautos labui ir mūsų Kolonijos gerovei. Tai nėra joks komplimentas, bet tikras faktas, su kuriuo mes visi turime sutikti. Neliesiu taip pat ir buvusių Konsulų: p. p. Mačulio, Skinkio, Dūkanto ir a. a. Br. Steponaicio, bet išsitarisiu tikrai dėl «diplomatino» ypatimė ex-konsulo p. Gaučio ir ministro p. J. Aukštuolio.

P. Gaučio visą veikimą aš neliesiu, nes tam reikėtų parašyti labai daug pastabų, tik trumpai pažymėsiu, kad jis diplomatiškai padarė tiek daug klaidų, iš kurių šiandien net sunku yra išbristi. Tas jo klaidas aš nekelsiu viešumon, nes jos ir taip visiemis yra žinomos gerai, pavyzdžiui — jo skun-

VOKIEČIŲ = ČEKŲ KONFLIKTAS IR LIETUVA

United Press praneša iš Kauno, kad dėl įtemptos politinės būklės Europoje viešpatauja tam tikras nerimas ir Lietuvoje. Politiniai Lietuvos sluoksniai su dideliu susidomėjimu laukė Hitlerio kalbos, kurią jis pasakė šio mėn. 26 d. naktį. Kaip žinia, savo kalboje Hitleris nieko naujo nepasakė, tik dar griežčiau pakartojo Vokietijos reikalavimus čekų vyriausybei. Tačiau Kaune Hitlerio kalba sukėlė tam tikro atoslūgio, nes jie pareiškė, kad po Sudeto klausimo išsprendimo Vokietija daugiau neturės ginėjamų klausimų Europoje. Išėitų, kad Klaipėdos klausimo vokiečiai taip pat daugiau nelaiko ginėytinu. Žinoma, Hitlerio pareiškimais niekas nebetiki, nes jis tiek daug kartų yra viešai apsimelavęs. Manoma, kad ir Lietuva šiuo metu daro viską, kas tokiais atvejais yra reikalingiausia

saugumui patikrinti. Ypač, kad stojus į karą Rusijai, mūsų Tėvynė lengvai gali virsti kovos arena, kur susigrumtų dvi milžiniškos armijos.

Paskutiniu metu ir mūsų Kolonijoj pastebimas didelis jaudinimasis dėl įvykių Europoje. Mums atrodo, kad per daug nusiminti ar rūpintis nėra didelio pagrindo. Pirmiausia, karo gali Europoje nebūti, nes jau galutinai paaiškėjo, kad Vokietija turės kariuoti prieš visą Europą. Prieš ją stos Prancūzija, Anglija, Rusija, Cėkosllovakija, Rumunija, Pietuslaviija, Pabaltijo valstybės, o gal ir Belgija, Svejcarija, Danija ir Lenkija. Taigi, jėgų pusiausvira yra žymiai pranašesnė. Lietuvos likimas priklausys Santarvės valstybių laimėjimo. O kad laimės Prancūzijos — Anglijos blokas, niekas tuo neabejoja.

ISPANIJOS NAMINIS KARAS

Dėl Europos įvykių Ispanijos naminis karas liko nustumtas į antrą vietą ir niekas juo labai nesidomi. Tačiau iš nacionalistų valdomos ispanų kolonijos Afrikoje Marocco spaudos agentūros paduoda žinią, kad arabai emė bruzdėti prieš generolą Franco. Iš Ispanijos turėjo būti skubiai nusiųsta 35.000 legionierių sukilmui malšinti. Lėktuvų eskadrilės skraido viršum nęstikimų marokiečių giminių sodybų ir yra pasirengusios jėga nuslopinti kiekvieną bruzdėjimą.

Frontuose nieko naujo. Nacionalistai praneša nežyminius laimėjimus Ebro srityje. Estramaduros fronte smarkiai puola vyriausybininkai, tačiau, kaip praneša nacionalistai, jie visur yra at-

mušami ir laimėjimų nė vieni nė antri nepasiekia. Vis labiau pasitvirtina tai, ką mes apie Ispanijos karo eigą esame rašę anksčiau — būtent, kad jis juo labiau virsta pozicinio karo, o tokį karą laimėti negalima greitu laiku.

Be abejo, Europos įvykiai turės didelės įtakos Ispanijos naminiam karui. Pirmiausia, savaimės bus sustabdytas «savanorių» siuntimas, nes jų reikės kiekvienai karijančiai šaliai savo armijos kadrams papildyti. Gi karo laimė priklausys to, kas laimės Europos karą, jei jis, žinoma, kult.

Gal ir teisinga nuomonė tu, kurie spėjo, kad Ispanijos naminis karas, laiku neįspraštas, viršias Europos karu. Rodos, tai jau ima pildytis...

Sukilimas Kijeve

I Kijeva staiga atvyko GPU komisija pravesti tardymo dėl 37-o pėstininkų pulko sukilmimo. Yra atvykęs pats GPU viršininkas Ježovas, vyriausias prokuroras Vyšinskis, pulk. Richter Ulrich ir kiti. Padėtis GPU agentams atrodo tokia rimta, kad iš Maskvos buvo staiga iškviešta lėktuvais daugiau čekistų.

37-as pėstininkų pulkas išformuotas, 100 kareivių suimta. Be to, suimti 33 vietinio GPU valdininkai. Karo lėktuvais trečiądienį pabėrė ant miesto atsisaukimų, kurie pasirašyti Leono Trockio, ir kuriais raginama sukilti prieš Stalino diktatūrą.

To pasėkoje tarp rusų kareivių ir ukrainiečių patriotinio fronto narių įvyko susišaudymas. 63 ukrainiečiai užmušti.

RENGIA «MISIJONIERIUS»

I Hamburgą perėitą šeštadienį atplaukė iš Bolīvijos 30 jaunų vokiečių, kurie bus supažindinami su nacionalistų jaunuošenės drėsure ir moko mē kitokių nacionalų gūdybių. Po to vėl grįš į Bolīviją «misijonieriauti».

Matyt, Bolīvija dar vis neimato to didelio pavojaus, į kurį stumia Pietų Ameriką Hitlerio agentai.

JAPONIJOJ RASTA HELIUMO

Laikrašėiai praneša, kad žiniomis iš Tokio, Japonijoje rasta heliumo. Ne toli nuo Takayama miestėlio, prie vieno upelio, keleiviai pastebėdavo drėbant po kojomis žemę, kas turėjo rodyti, kad po žeme esama dujų. Ištyrus tą vietą, pasirodė didelių heliumo kiekii. Kaip žinoma, heliumas, argonas, ir fenonas yra retos dujos. Šiek tiek jų yra atmosferos ore. Iki šiol tik Štaurės Amerikoje šių dujų rasta žemėje ir, dėl to, Amerika turėjo jų pasaulinį monopolį. Heliumas yra tinkamiausias dujas dirizabliams pripildyti — dėl to, kad jos nedega. Rastas dujas japonai ruošasi eksploatuoti industrijos reikalams.

dai politinėje policijoje dėl kai kurių mūsų tautiečių veikimo, arba vėl — skundas prieš kun. B. Sugutą Arkivyskupijoj Kūrijoje, nekaltant jau apie tas intrigas, kuriomis sukūrėna paskirus visuomenės vadus; aš tik noriu pažymėti, kad šie žmogus, kalbant atvirai, dėl savigarbos ir takto stokos diplomatiškai visai netiko. Todėl nėra nuostabu, kai jis jokios pagarbos iš Kolonijos pusės neturėjo, ką valdžiai patvirtino jam rengtos išleistuvės, kuriose dalyva vo vien tik jo asmeniškai draugai, o Kolonija stovėjo nuosaliai. Dargi net tose įstaigose, kurioms jis skundus rašė, nuomonė apie jį buvo ir tebėra bloga. Ir tas žmogus mus valdė ketveris metus!!

Ketveri metal... Kiek gražuas laiko praleista bergždžiai! O juk galima buvo daug ko gero padaryti, daug nuveikti ir visą veikimą kitaip tvarkyti. «Bet nėra blogo, kuris neliečių į gera», sako lietuviška patarlė. Mūsų Kolonija susilaukė geresnių laikų. Atvyko naujas konsulas, o tarytum su jo atvykimu subruzdė labiau visa kolonija ir veikimas jau pasistumėo į priekį sparčiau. Praslinks kiek laiko ir tuos prarastus ketveris metus Kolonija vėl atkovos. Tiesa, šiandien atsiranda naujų kliudančių veiksnių, atsiranda kiti tokių asmenų, kurie klaidingai visuomenę informuoja apie mus, kaip, pavyzdžiui, p. Ministeris Aukštuolis Argentinioje, bet tas nė kiek nepakenks Kolonijos pradėtam darbui. Tai paskutinės tuščios pastangos kaisioti pagalius į Kolonijos gyvenimo ratus. Rodos, kiekvienas pakankamai ryškiai imato, kad šiandieninė Kolonija yra visai ne ta, kurį buvo vakar, ir šiojiom priemonėm negalima bus nieko laimėti jau galutinai pralaimėtos bylos naudai.

Apie tai parašysiu kitam numeriui.

SARAPAS D.

Brazilijos Žinios

LENGVINAMAS ORO SUSISIEKIMAS

Oro susisiekimo liniją kasmet vis daugesia. Tuo tikslu visame krašte ruošama daugiau aerodromų. Kad palengvinus lakūnams orientuotis ore, išleistas įsakymas prie aerodromų didėlimis raidėmis pažymėti miesto vardas ir atstrelė, nurodanti nusileidimo vietos kryptį.

IVEDA DUJU MOTORUS

Ivežanims iš užsienjo motorams, kurie varomi anglies dujomis, nuimtas muitas. Tai padaryta po to, kai bandymais buvo įrodyta šių motorų tinkamumas ir ekonomiškumas vietos susisiekimui. Iki šiol iš Vokietijos jau įvežta 70 šios rūšies krovininių automobilių. Šiuo metu daromi bandymai iširti, kurių firmų autovežiniai yra tinkamesni.

BĖGA ZYDAI

Praeitą savaitės pabaigoje pro Santos laivą «Ocearia» į Pietų Amerikos valstybes pravažiavo 1000 žydu. Žydai apsigyvens Argentinioje, Čilėje, Urugvajui ir Paragvajui. Iš jų 600 pabėgę iš Austrijos, kiti, daugiausia, iš Italijos ir Lenkijos.

INDĖNAI VĖL PAS «DIDIJI TĖVA»

I Bahiją atvyko vienos indėnų giminės atstovų delegacija, kuri vyksta pas «Didįjį Tėvą» skųstis, kad baltieji kolonistai stumia juos iš jų apgyventų vietų. Delegacijai vadovauja Jonas Gomes, mokas portugalų kalbą.

KATALIKIU MOTERU SAJUNGA

Šeštadienį popietę buvo pašventinti Katalikių Moterų Sąjungos São Pau-

lyje, Avenida Brigadeiro Luiz Antonio 580, rūmai. Sveikulinimo apeigas atliko pats arkivyskupas D. Duarte Leopoldo e Silva. Iškilmėse dalyvavo labai daug aukštų visuomenės ir karų vadovybės asmenų, kas ryškiai įrodo tą dđžinį socialinį patarnavimą, kurį minėta sąjunga atlieka šiame didmestyje. Sąjunga laiko daugybę kursų, vieną pavyzdinių namų ruošos mokyklą mergaitėms, valgyklą «Restaurante Femilino», ir kit., tačiau ypatingas jos rūpestis — apleistų ir našlaicių vaikų auklėjimas.

BRANGIUJU AKMENU PRODUKCIJA

Iš paskelbtų Mjnas Geraes estados brangiųjų akmenų kasyklų statistikos matyti, kad per metus iškastų brangiųjų akmenų vertė siekia 37.264 kontus. Daugiausia yra deimantų paskui akvamarinų, dar toliau — ametistų, turmalinų ir kit.

NELAIMĖ RIO UOSTE

Keltavas, kuris palaiiko susisiekimą tarp Pequeta ir uosto, atsimušė į atramą. 14 asmenų sužeista. Keltavas plaukė visu smarkumu.

ZENEVA. LAIVŲ «ESPERIA» Į PALESTINĄ VYKSTA KELI ŠIMTAI ŽYDŲ PABĖGELIŲ. DAUGIAUSIA PABĖGELIŲ IŠ LIETUVOS. DAUGIAUSIA PABĖGELIŲ IŠ LIETUVOS. DAUGIAUSIA PABĖGELIŲ IŠ LIETUVOS.

NEAPOLIS. Pereitą pavasarį ore sustetėkimo linijoj Brindisi — Roma įvykus lėktuvo katastrofai prie Formia, diugo brangerių 1 milijono lyrų sumai. Šioms dienomis polieija sulaukė 2 asmenis, kurie tas brangeriūbes norėjo parduoti.

IŠ LIETUVOS PADANGĖS

LAUKIAMA ATVYKSTANT IS RUSI- JOS APIE 30 LIETUVIU

Kaip teko patirti Sovietų vyriausybės jau davę principinį savo sutikimą leisti grįžti apie 30-čiai lietuvių, patekusių į Rusijos koncentracijos lagerius ar kalėjimus. Manoma, kad jie atvyks po keleto savaitių. Atvykstančių tarpė, busį penketas kunigų.

SIEMET DAUG ŪKININKŲ REIKĖS SELPTI

Daugely vietų audros pridarė nuostolių. Kai kuriems ūkininkams ledai ne tik visiškai sunaikino sodus, javus ir daržus, bet apgriovė farba ir visai sugriovė trobesius. Nuo audrų nukentėjusiems sušelpiti ir siemet bus rengiama didžiulė rinkliava.

PAKEIS KELIOLIKOS STOCIŲ VARDUS

Spalių mėnesį, sudarant žiemos traukinių tvarkaraštį, numatyta pakeistį apie 20 stocių ir sustojimų vietų vardus. Taip pat numatoma ir Vibolio stoties vardo pakeitimas į Kybartus.

PUNIOJE STATYS TURISTŲ NAMUS

Dubingių pavyzdžiu, Punoje ant Margio piliakalnio, numatoma pastatyti turistinę vilą. Tačiau pirmiau bus pastatytas didelis turistinis viešbutis Alytuje, o tik po to statomi Punoje namai.

NEDIDELĖ LIETUVOS LAIVO KATASTROFA

Lietuvos Baltijos Lloydio prekybinis laivas „Kretinga“ Kielio kanale susidūrė su kitu laivu. „Kretingai“ įlenkta siena.

RUOSIA „GIRTUOKLIU SARASUS“

Darbo Rūmų valdyba pradėjo ruošti darbininkų girtuoklių sąrašus. Į sąrašus įtraukiami tie darbininkai, kurie prageria visą savo uždarbį, nepalikdami šeimoms kuo maitintis. Ateltyje to krams darbininkams visos algos nebus išmokamos. Darbininkams bus išimoma ma tik pusė jų uždarbio, o likusioji pusė — jų žmonoms arba tėvams. Toki sąrašai būtų neprošalį ir pas mus, Bra zilijoje.

PRADZIOS MOKYKLOSE DIRBA 5.232 MOKYTOJAI

Seštieji skyriniai siemet leista steigti prie šes mokyklų penktieji — prie 52 m-lų; padidintą komplektų skaičius ketvirtaisiais skyriniais prie 22 mokyklų. Iš viso siemet leista steigti 130 naujų komplektų. Rugsėjo pr. mokyklose pradėjo dirbti 5.232 mokytojai. Su Klaipėdos kraštu mokytojų skaičius yra žymiai didesnis.

KARO MUZIEJAUS SODELY STATO DAR DU PAMINKLUS

Aikštelėje arčiau Nežinomo Kareivio kopy pradėti statyti pirmųjų kritusių kovo lauke Lietuvos kariuomenės kariainį A. Juozapavičiaus ir kareivio P. Lukšio paminklai. Jie bus pašventinti per savanorių kongresą.

KARO MUZIEJUS ISPLATINO 900 KRYZIŲ

Gen. V. Nagiaus pastangomis Karo Muziejus įsigijo dail. Varno kryžių projektus ir brėžinius norintiems kryžius statyti duoda dovanai. Tokiu būdu Karo Muziejus išplatino per 900 kryžių projektų.

ELEKTROS STOTI RIECIA J OZIO RAGA

Miesto savivaldybės byloje su Elektros stotimi jau dviejuose instancijose buvo pripažinta, kad Elektros stotiai buvo peruokama. Manoma, kad ir abiejų pusių iškelti kasacijos skundai esminių pakeitimų neatneš.

Sprendimui įsiteisėjus, ne tik miesto valdyba atgaus permokėtas sumas, bet ir privatus savininkai, teismui patiekę įrodymus, kiek jie yra įmokėję (senos sąskaitos) ir nuorašą teismo sprendimo Miesto Saviv. — Elektros stoties byloje — lengvai galės atgauti permokėtąsias sumas. Elektros stotis Kaune tiesiai plėšikauja, lupdama 6 kartus daugiau už elektrą, negu mes Šio Pauly mokame. Anksčiau lupo dar brangiau, bet po kauniečių streiko kiek atpigino elektrą. Minėtą streiką organizavo p. R. Skipitis, mūsų Kolonijos Sečas. Tuo būdu buvo sutaupta dešimtys milijonų litų.

KLAIPĖDOS DARBININKAMS STATO MAS ATSKIRAS MESTAS

Į pietus nuo Klaipėdos miesto ir į rytus nuo Smeltės priemiesčio Žemės Banko Klaipėdos skyrius stato darbininkams atskirą miestą. Siemet bus įrengti 44 namų darbininkams ir 18 namų tarnautojams. Darbininkų namuose bus po 4 butus, o tarnautojų po 2 butus. Prie namų dar įrengiami san dūliukai ir pastogės. Su anksčiau pastatytaisiais, bet dar neužbaigtais namais siemet Smeltėje Žemės Bankas įrengs iš viso 275 butus, kuriuose prisi gaus nemažai lietuviškųjų šeimų darbininkų.

STAMBI IS PIETU AFRIKOS SVECIO AUKA

J. E. vyskupui M. Reiniui kano niškai lankant Alytaus II parapija, dan tu gyd. p. S. Zelichovas įteikė vyskui puo jo atsilankymo proga į Alytų laišką ir savo dėdės p. Johno Ralsteino 300 litų auką pagal savo nuožūrą pas kirti Alytaus miesto vaiguomenę, kuri priklauso kat. parapijai. P. Johnas Ralsteinas gyvena Afrikoje: Pietų Rodezijoje, Filabusi mieste, o dabar svečiuojasi Lietuvoje. Vyskupas perteikė auką vargų vaikų prieglaudai Alytuje ir raštu pareiškė padėką gailėtingajam aukotojui.

NUKABINO LIETUVOS ŽEMĖLAPI

Karaliaučiaus mugėj vjena Klaipėdos firma buvo iškabinusi Lietuvos pavilione iš savo gaminių padarytą etnografinių Lietuvos ribų žemėlapi, kuriame alškiai buvo matyti ir lenkų okupuota Lietuvos dalis bei Lietuvos sostinė Vilnius. Lenkų konsulas Karaliaučiuje krepšė į mugės vadovybę ir pareikalavo, kad šis žemėlapis būtų nu kabinatas. Mugės vadovybė pareikalavo žemėlapi nukabinti. Susižinojus su atitinkamomis įstaugomis, šis žemėlapis buvo nukabinatas.

PIETU LIETUVOJ PADIDĖJO PIENO GAMYBA

Siemet pieno tiekimas į pietines daugumoj rajonų 10—15 proc. didesnis, kaip pernai. Ypač žymiai daugiau pieno pristatoma pietų rajonuose — Alytaus, Marijampolės ir Sejnų apskrityse. Čia pristatymas padidėjo net 50 proc. Alytus dėl to net prašo Pieno centrai padėti suorganizuoti naują pieninę.

UZĖMĖ SVETIMUS NAMUS JUOSE PRADĖJO ŠOKTI

Vilniaus „Aidas“ Nr. 34 rašo, kad uždarius švenčionių „Ryto“ draugiją jos namais „sąžiningai“ rūpinosi kurotorius sekretorius A. Kievlijūns. Jis visą žiemą leisdavo rengti „Ryto“ sa-

lėse šokius ir pokylius. Dėl to dažnai per naktis pasigėrusių neduodavo gyventojams ramumo. Kai kurie net lenkai tokiu Kievlijūns šeimininkavimu buvo pasipiktinę ir prašė storastijų, kad uždraustų jam dramati viešą ramumą. Paskutiniu laiku „Ryto“ namus pradėjo apžiūrinėti įvairios komisijos. Teko girdėti, kad visus „Ryto“ namus užims Švenčionių valst. gimnazijos reikalams. Vieniuose namuose bus pradinė mokykla, o kituose — gimnazijos bendrabučiai.

Reikia pastebėti, kad „Ryto“ valdyba draugijos uždarymo bylą žiomis dienomis perdavė peržiūrėti Aukščiausiam Tribunalui Varšuvoje.

DIDELĖ DARBININKŲ SPORTO SVENTĖ ALYTUJE

Alytuje įvyko Suvalkų krašto darbininkų sporto šventė. Programa buvo išpildyta Džūkų stadione. Į Alytų ta proga ruošiamos didelės ekskursijos iš Kybartų, Vilkavijūkio, Kazlų Rūdos, Marijampolės ir kitų vietų. Ekskursijų sutikimu Alytuje rūpinosi Alytaus Darbo Rūmų kultūrinis klubas.

LENKAI UZDRAUDĖ LEISTI „SVYTURI“

Vilnietis V. Umbrasas buvo pranešęs storastijai, jog išleidia savaitinį jaunimui skirtą laikraštį „Švytura“, tačiau lenkai jį leisti uždraudė.

DAUGIAU 1.000 UZSIENIO LIETUVIU EKSKURSANTU

Kaip apskaičiuojama, ši vasara ekskursijomis į Lietuvą užsienio lietuvių viso atvažiuo daugiau 1.000 asmenų: iš J. Amerikos Valstybių apie 840 asmenų, iš Argentinos 20, iš Anglijos 40, iš Latvijos apie 200, iš Prancūzijos (neskaitant atvykusių vasaroti vaikų) 10 ir t. t.

PRISIKĖLIMO BAZNYCIA JAU SU VAINIKU

Jau užbaigtas Prisikėlimo bažnyčios didžiojo bokšto kryžius, virš kurio iškeltas vainikas. Vadinas, sienų ir bokštų statyba jau galutinai baigta. Dabar seks tinkavimo ir vidaus įrengimo darbai.

MIRĖ PLK. JACKEVICIUS

Vienoje priv. ligononėj širdies liga mirė ats. plk. Pr. Jackevičius, il gius metus buvęs gusarų pulko vadu ir kavalerijos vadu.

20 METU I PULKUI

Suėjo 20 metų nuo 1 pėst. D. L. K. Gedimino pulko įsteigimo. Pulkas buvo įsteiktas Vilniuje, kurįsi ir išaugo Alytuje, dabar stovi Ukmergėje. Buv. šio pulko vadas a. a. Ant. Juozapavičius yra pirmasis iš kariūnų žuvęs už Lietuvos laisvę.

PERKŪNAS UZMUSĖ APIE 15 ZMONIU

Kaunas. Per paskutines dvi savaites provincijoje įvyko apie 60 gaisrų. Daugumas gaisrų buvo kaimuose. Gaisrų priežastis — perkūnas. Per tą patį laiką perkūnas nutrenkė apie 15 žmonių.

AUDRA ISGRIOVĖ 80 TROBU

Pro Užpalis praėjo audra, padarydama ūkininkams didelių nuostolių. Užpalų valsčiuje išgriauta 80 trobesių, sužeisti keli žmonės, daug javų nunešta nuo dirvos.

KLAIPĖDOJE STATYS VISUOMENĖS RŪMUS

Klaipėdos lietuviškoji visuomenė ir organizacijos suorganizavo fondą Klaipėdoje pastatyti didelius visuomenės rūmus su teatraline sale, didžele scena ir k. Rūmų statybai prašo vyriausybę skirti truputį lėšų sąmatos keliu.

PIRMAS LENKŲ PREKYBINIS LAIVAS KLAIPĖDOJE

Į Klaipėdą įplaukė pirmas lenkų prekybinis laivas „Rozowie“. Iš Klaipėdos jie išvežė 42 arklius ir išplaukė į Stokholmą. Būdamas Lietuvos vandenyse lenkų laivas iškelė mūsų tautinę vėlavą. Tuo laivu taip pat plaukė du lenkų žurnalistai.

DABARTINĖS PREZIDENTŪROS VIETOJE BUS STOTIS

Netrukus bus paskelbtas naujųjų Tautos rūmų ir prezidentūros konkursas. Statyba, kaip tenka patirti, prasidės pavasarį. Senąjį prezidentūros sodą ir sklypą reigiasi išpirkti miesto savivaldybė, kuri numato jame įrengti modernią ir didelę prekyvų stotį, iš kurios būtų reguliuojamas sunkvežimių ir kitų prekių autovežimių judėjimas. Dabar šios susisiekimo priemonės neturi pastovios vietos ir išsiemto po įvairius Senamiesčio sandėlių kiemus.

GAVO 35.000 LT. PASALPOS

Marijampolės miesto savivaldybėl Ministerių kabinetas paskyrė 35.000 lt. skiriama praveisti apie 250 metrų kanalizacijos kanalų, 8.000 statomos 6 komplektų pradž. mokyklai įrengti ir miesto m-lu remontams, 20.000 lt. rudenį ir žiemos nedarbo metu aptašyti 700 m. akmenų ir atlikti kitų metų sezoninio nedarbo pasiruošimams.

KITAMET PAGAMINS 75 MIL. PLYTU

Pagal mūrinės statybos planą, kuris seime bus svarstomas dar šį rudinį, 1939 m. turį būti pagaminta 75 mil. plytų. Šių metų plytų gamyba yra dideenė, kaip 50 mil. štukų.

KUN. RANKELĖS PAMINKLAS

Ramygalos kapinėse kun. Rankelėl giminės pastatė gražų paminklą.

— Nuo rugsėjo mėn. 1 d. Telšių apskr. inžin. arch. St. Stulginskas perkeltas į Šaulius ir skiriamas miesto inžinieriaus pareigas eiti. Jis užims atleisto inžin. Bites vietą.

— Suimtas ir į Klaipėdą atgabentas teisti tarpt. apgavikas, pastvadinęs inž. A. Hornu. Jis Klaipėdoj buvo susukęs galvas 3 merginoms, kurių vienos avasū kraičiu buvo gavęs 10.000 litų, iš kitos — nadjitelj automobilj etc. Susukęs galvas buvo eilel merginų kitose valstybese.

— Netoli Juodkrantės ant kranto rasta iškelta apie 1.200 litrų kontrab. spirito.

— Aplink Daugailius R. Lietuvoj siautė smarkios audros. Buvo sugriauta apie 100 trobesių.

— 3.750 kalinių yra Lietuvos kalėjimuose.

— Kar. teismas Tauragės 1927 m. sukilimo dalyvj J. Stonj nubaudė už dalyvavimą sukilime 5 met. s. d. kalėjimo. Grįžęs į Lietuvą, pats prisipažino kaltas ir pasidavė policijai.

LATVIJOJ 10 LIETUVISKŲ PRADZIOS MOKYKLU

Siemet Latvijoje veikia viena lietuvių gimnazija (Rygoje) ir 10 lietuviškų pradžios mokyklų, iš kurių trys Rygoje.

GREIČIO RIBOS

Šių dienų aktyvus gyvenimo tem pas reikalauja vis greitesnių ir geresnių susisiekimo priemonių. Simali inžinjerių ir technikų galvoja kaip dar padidinti ir pagerinti iki šiol pasiektus laimėjimus.

Jau praėjo apie 6.000 metų, kai žmogus susisiekimui pradėjo vartoti ratą. Ir per tuos tūkstančius metų iki praeito šimtmečio pabaigos beveik jokios pažangos nepadarė. Mat, gyvoji motorinė jėga turi gamtos nustatytas greičio ribas, kurias nugalėti nėra jokių priemonių. Susisiekimo ir greičio ištobulinimas yra paskutinių keletas metų darbo vaisius. Per trumpą, palyginti, laiką padaryta milžiniškas šuolis. Tai įvyko po to, kai gyvoji arklio ar asilo jėga buvo pakeista motoru. Dar tik 40 metų tepraėjo, kai automobilis tarp Paryžiaus ir Bordo kursavo 25 km. per val. greičiu. Anuo meto žmonės tai buvo negirdėtas greitis. Šiandien specialiu lenktynių automobiliu pavyko pasiekti 475 km. greitumas. Bet tai rekordas. Tokiam greičiui išvystyti visai netinka kad ir geriausias plentas. Vienintelė pasaulyje auto greičio rekordams pastatyti vieta yra Siaurės Amerikos pajūry.

Kas liečia praktišką susisiekimą žemės paviršiuje, atrodo, jau esame pasiekę greičio ribas. Del to, kad žemės paviršiaus nelygumai, kelių užstakimai,

kad greičio ribos jau pasiektos. Dar didinti greitis jau neapsimoka ir ekonomiškai. Bet, svaibjusiai, kaip mūsų, reiktų bent 3 kartus padidinti mūsų jutimų reagavimą į išorinius daiktus.

Kiek geriau yra su tomis susisiekimo priemonėmis, kurios rieda bėgiais, nes čia žmogui nereikia sekti kelio ir reguliuoti važiavimo krypties. Eventualiai ir greitumai automatizacija yra pasiekti didesni, nekai automobiliais. Geru geležinkelio jomis galima važiuoti vidutiniškai 150 km.

Bet ir čia skersai kelio atsistoja techniškos kliūtys. Mat, prie didėjančio greičio, didėja ir pavojus nušukti nuo bėgių. Užsisukimuose reikia didelio kelio pasvirimo sukūmo kryptimi. Reiktų perdirtinti geležinkelį, bet tuomet jie nebetiktų mažo greičiu važiuojantiems prekių traukiniams. Buvo mėgta pagaminti automatizacijos, kurios automatiškai pasvyra į reikiamą pusę, bet tas išradimas praktikoje pasirodė nebetinkamas.

Pažūrėjus į jūrose plaukiojančius laivus, priešim išvados, kad ir čia jau mažai kas galima laimėti. Dėlto greiči, reikia galingsnių mašinų, bet tai didina laivo svorį, o tuo pačiu mažina greitį. Susidaro užburtas ratas iš kurio nėra galimybių, tuo tarpu, išei-

„SAŽINĖS LAISVĖ“ ..

Pas Nikolajū Mirlovą, 75 metų senelį, gyvenantį Saratovo priemestėje gana dažnai rinkdavosi jaunimas žinoma slaptai, pasiklausyti religinių klausimų aiškinimo. Tas yra griežtai uždrausta, nes bolševizmas kad Dievo nėra, — taigi negalima apie jį nė kalbėti, — paskelbė kaip dogmą (būtinai tikėtiną tiesą).

Si vakarą taip pat buvo skatoma šv. Raštas.

— Nesuprantu, seneli Nikolajan, — tarė Anastazija Gregorovska. — kodėl bedieviai taip užsispyrę tvirtina kad Dievo nėra? Bolševizmo judėjime tai yra paskelbta dogma ir nuolat kalama per spaudą ir bedievių muziejų parodas. Kaip galima paskelbti dogmą prieš tą kurio jų supratimu nėra?

Mirlovas nusijuokė:

— Ne tu viena, Anastazija, iškėlė tokį klausimą. Jau ir kiti žmonės, mokslininkai, filosofai suka galvas, kodėl bedieviai taip užsispyrę nori užginčyti Dievo būvimą.

— Ir pačiame žodyje „bedievis“ yra prieštaravimas, — įstėpė studentas Sauricas. — Juk tuo vardu negalima nuo Dievo atsipalaiduoti. Tik bedieviai kovodami parodo, kad jiems Dievas yra labai pavojingas priešas!

Senis vėl tęsė:
— Blogiausias dalykas yra tas, kad bolševizme tikėti ar netikėti yra panaikinta sąžinės įsitikinimų laisvė.

Kai tik bolševizmas atmetė Dievą, taip tuoj atuoetė ir šventiausių piliečių teisę — sąžinės laisvę. Jėga galima priversti įsitikinimus tylėti, bet jų negalima užmiršti!

Nikolajus Mirlovas švelniai palietė šv. Rašto puslapius, kuris gulėjo prieš jį atverstas.

— Žiūrėkite, mieli vaikai, — tarė jis skausmingai, — šis šv. Raštas, iš kurio jums skelbiu Dievo žodį, jau prieš šimtą metų buvo mano šeimoje. Mano seneliai ir proseneliai savo vaikams iš jo skaitė. Ir joki valstybės įsakymai negali šiuose puslapiuose esančios tiesos panaikinti. Joks bedievybės muziejus — kur šv. Raštas ir kryžiai renkami kaip „kapitalizmo laikų dokumentai“ — negalį nieko naujo duoti vietoje tikėjimo. Galima su naikinti bažnyčias ir altorius, bet negalima išprogdinti dangaus.

Senelis kalbėjo šį vakarą taip karštai, kad kellolika jaunuolių klausėsi lyg stabo ištikti.

Deja, Nikolajui Mirlovui tai buvo paskutinis vakaras. Niekas nenujautė, kad per lubas klausėsi GPU šnipas.

Ryto metą padaryta krata, sujuntas senelis Mirlovas. Po kelių dienų Mirlovas jau stovėjo prieš Saratovo teisėjus, o ant stalo gulėjo jo šv. Raštas, kaip nusikaltimo įrodymas.

Teisėjas pradėjo:
(Perkelta į penktą puslapį.)

Vai, lékite, dainos!

Už jūrelių, už marelių

Už jūrelių, už marelių	Sąlia kelio, prie berželio
Nuližo, nusnigo	Nestovėk, nerymok.
Su jaunuoji bernučėliu	Matei: švinta, rasa krinta —
Bekalbant, bešnekant.	Nekalbėk, namo bėk.
Merguzėle, lolljėie,	Motinėlė sengalvėlė
Nesiduok perkalbėt,	Tave bars, neužtars,
Neduok žiedo, nei vainiko,	Dang nuobodžių, pikty žodžių
Nei meilių žodelių.	Prikalbės, priešėkės.
Duok alučio, duok midučio —	
Tegul jos, nenakvos.	
Per du lauku, per tris laukus	
Palydėk, nekalbėk.	

yra nenugalimos kliūtys pasiekti didesniame greitime. Praktiškai 120—150 km. per val. galima važiuoti tik labai tiesiais, lyglais ir gerais specialiais auto keliais. Normališkai retai teperzengiam 100 km. per val. riba. Be grynai techniškių kliūčių yra dar ir fiziologinių. Žmogus, vis dėl to, palieka žmogumi. Teoretiškai galvojant būtų galima pernešti bet kokį greitumą, bet praktiškai — ne. Mat, dideliu greičiu važiuojant žmogaus jutimai ir nervų sistema yra išvedama iš pusiausvyros. Kai pro šalį milžiniški greičiai lekia medžiai, stulpai, namai, žmogus nustoja orientacijos, jo pojūčiai nespėja sekti greitais pasikeitimais ir tai tiesiog ve da prie katastrofos. Reiktų turėti kito kjus nervus, kitokią širdį, kitus gamtos įstatymus. Juokiamės mes iš praejusio amžiaus gydytojų, kurie, pradėjus vaikščioti traukiniams po 15 km. į valandą įrodinėjo, kad žmogus be pavojaus sveikatai negalės greičiau važiuoti, kaip 30 km. per val. Esmėje tie galvočiai, reikia pripažinti, turėjo ir tiesos. Didelis greitis tikrai turi įtakos į mūsų jutimų sistemą. Vokietijoje auto keliais važiuojama po 125 km., bet šoferiai turi būti tvirtos sveikatos ir visai sveikų nervų. Duodant leidimus, tai labai griežtai žiūrima.

Susisiekimo priemonių kurių atna mos taškas yra žemė, galima sakyti,

ti. Žinovų tvirtinimu, jau ir čia resursai išsenti. Žymiai didesnis greitis galima pasiekti povandeniniais laivais. Sakoma, kad jais iš Europos į Ameriką galima nuvažiuoti per 48 val. Bet dar toliau ir čia, stop! Visai panašį istoriją ir su diržabliais. Jais nėra galimybių išvystyti didesnį, kaip 150 km., greitį.

Beliėka lėktuvai. Lėktuvas dar turi kai kurių ateities perspektyvų. Lėktuvu žmogus atskiria nuo žemės paviršiaus; lakūno jutimo organai izoliuojami nuo materialinių daiktų; ore nėra su kuo palyginti greitumo ir dėl to tik šioj srityt tegalima dar žengti į priekį. Dideliam greitumui išvystyti, reikia keltis aukštai nuo žemės paviršiaus, kur oras retas. Bet tam tikslui reikia specialių motorų, sandarių gondolu, pasiimti oro kvėpuoti ir t. t. Šiandien 8 km. aukšty pasiekta 430 km. per val. Jeigu lėktuvo motoro svoris pavyktų sumažinti pusiau, palikus tą patį galingumą, tuomet 13 km. aukštyje galima būtų važiuoti 650 km. per val. Bet iki to dar toli.

Dang daugiau pirmenybių prieš

MEILĖS GATVĖ

Italijos mieste Bolorijoje (Bologna) v ena gatvė daug šimtmečių buvo vadinama Meilės gatve. Tokį vardą ji gavo dėl šio atsitikimo.

Toje gatvėje gyveno viena žymioji ponija. Ji buvo našlė. Turėjo vienintelij, kūdikį, dar mažą bernjuka, kurį labai mylėjo. Kartą tasai berniukas žaidė ties savo motinos namais. Kažkoks praeivis įj užkabino ir pradėjo erzinti. Kūdikis taip pat netylėjo. Ta da praeivis baisiai įpyko ir ir išsitraukęs kalaviją kūdikį nudūrė.

Kai pamatė, ką jis yra padaręs, labai išsigando, šoko į namus, užlėkė laiptais aukštyu, įsiveržė į kambarius ir prašė jį paslėpti. Ponija net išrūpals nukratė, kai pamatė tą drebantį iš baimės žmogų, su dar kruvinu kalaviju rankoje. Bet jos gera širdis liepė pasigailėti šio nelaimingojo. Ir toji ponija, kaip begalėdama, įj paslėpė.

Po keleto minučių atnešė kruviną jos kūdikio lavoną. Kas apsakys

nelaimingos motinos išgąsti ir skausmą, kada ji suprato, kad yra paslėpusi savo kūdikio žudytoją?

Po kiek laiko atėjo policija, ieškodama piktdario. Toj ponia atsakė:
— Duryis visur atdaros. Ieškokite, kur norite.

Sen bej ten dirstelėję, policininkai išėjo. Kas galėjo pamanyti, kad nudyto kūdikio motinos namuose bus pasislėpęs piktdaris?

Kai tik atėjo naktis, našlė nunešė tam žudytojui pavalgyti ir atsigerti. Pas kvi padėjo jam persirengti, kad nepažintas galėtų pabėgti iš to miesto.

— Tegul jums taip dovanoja Dievas, kaip ir aš dovanaju, — su tokiais žodžiais ji išleido žmogžudį.

Negreit iškilo aiškėn šios moters širdies kilnumas. Bet kai bolioniečiai viską sužinojo, taip buvo suzavėti jos gerumu, jos artimo meile, kurią parodė pikčiūsiams savo priešui, kad ir tą gatvę, kur ji gyveno, pavadino Meilės gatve.

Astronominiai atstumai tonomis

Atstumai tarp dangaus kūnų yra tokie dideli, kad juos išreiškus kilometrais ir parašius, gaunami skaitiniai, kurių mes visai nesugebame įsivaizduoti.

Atstumai tarp dangaus kūnų yra tokie dideli, kad juos išreiškus kilometrais ir parašius, gaunami skaitiniai, kurių mes visai nesugebame įsivaizduoti.

Visa tai šių dienų technikų pastebėta ir įvertinta. Ieškoma visai kitų susisiekimo būdų — raketomis. Iki šiol tai tik bandymų studijoje. Kiek čia pavyks pasiekti, parodys tik ateitis. Reikia manyti, ir čia bus tam tikros ribos, kurių nebus galima peržengti. Viskas pasaulyje turi ribas, prieš kurias mes atsistojame bejėgiai, gal tik viena žmogaus vaizduotė yra be ju...

Geresniam įsivaizdavimui pradėta vartoti įvairūs palyginimo būdai, kurie žmums jau daug daugiau pasako, nekai ilgiausį skaičiai. Žinoma, kad įprasta dabar tuos atstumus išreikšti šviesos metais, t. y., atstumu, kurį šviesa, skrysdama po 300.000 km. per sekundę, nuskrenda per metus laiko.

Kai kas vaizdumo dėliui atstumus tarp dangaus kūnų mėgina išreikšti svoriu, Paimkim pav. tokį atsitikinimą: Voras tegul savo voratinklo siūlą apjuosia visą žemės rutulį. Jeigu dabar tą siūlą susukti į kamuolį ir pasverti rasiime, kad jis sveria apie pusę kilogramo.

Nutieskim dabar tokį pat voratinklą iki jurtimaisiai zvaigždės Alfa, Centauro zvaigždyne. Šį kartą kamuolio svoris svers apie 500 000 tonų. Alfa zvaigždė galima matyti tik iš tų kraštų, kurie yra arti pusiūko, Siaurės pusrutulyje matoma artimiausia nuo žemės zvaigždė — Sirius randasi 2 kart didesniam atstume už Alfą ir voratinklo siūlas turės sverti apie milijoną tonų.

Taip skaičiuojant, darosi dar aiškėni atstumai, kurie skiria vieną dangaus kūną nuo kito.

*) Autožiras, tai toks lėktuvas, kuris gali pakilti tiesiai aukštyu, o taip pat laikyti ore vienoje vietoje. Vietoj pro pelerio turi į viršų iškeltus ilgus, lyg malūno, sparnus. Pastovų sparnų, kaip paprastai lėktuvai, autožiras neturi.

„Sąžinės laisvė“...

(Atkelta iš 4-to puslapio).

— Nikalojus Mirlovai, esi kaltina mas, kad nuolat kviesdavai vietas jaunimą į slaptus susirinkimus ir jiems skaitai iš šv. Rašto. Ar tu nežinai, kad tai yra nusikaltimas valstybės įstatymams?

— Ne, aš to nežinau, — atsakė Mirlovas. — Aš skaičiau iš tokios knygos, kurios pradžia siekia prieš 19 šimtų metų. Ir toji knyga visai žmonijai yra kaip Dievo apreiškimo šaltinis. Kai ji buvo rašoma, tai Sovietų valstybės dar nebuvo, tad ji negalėjo būti priešinga jūsų įstatymams.

— Bet ar tu nežinai įsikišo teisėjas, — kad bolševizmas religiją atmetė ir tikėti į asmenišką Dievą uždraudė?

I tai Mirlovas atsakė klausiu: — Ar galima, pone Pirmjūnke, atvesti ar uždrausti tai, kas nuo žmonių įsakytų visiškai nepriklauso? Jūs galite tūkstantį kartų uždrausti tikėti į Dievą, bet ar galite pati Dievą sunaikinti? Jūs galite uždrausti valstybėje krikščionišką auklėjimą, bet ar jūs jro dote, kad Dievo nėra?..

Ir senai būtų kažkiek kalbėjęs, jei teismas nebūtų jo nutraukęs. Pirmjūninkas neramiai pervertė kaltinamąjį aktą. Pagaliau tarė:

— Oia nevieta dėstyti ar į Dievą tikėti ar ne, bet turi prisipažinti nusikaltęs. Tu dabar savo kalbomis įrodei, kad esi kaltas.

— Vardan Dievo, — sušuko rankas iškeldamas Nikalojus Mirlovas, aš visur remiuosi šv. Raštu!

Po trumpos pertraukos teismas valstybės vardu paskelbė, kaip N. Mirlovas nubaustas 4 metams kalėti, o šeimai priklausęs šv. Raštas konfiskuoti ir atiduoti į Saratovo bedievybės muziejų.

Senelis N. Mirlovas dabar atlieka bausmę. Šv. Raštas guli padėtas Saratovo bedievybės muziejuje, kaip senų kapitalistinių laikų dokumentas.

VAS SKAITO SPAUDA —
VEJO NEGAUDO!

Lietuvių Jaunime,

Dėyokit gražiai pasiūtus rūbus. Siuvami sulig naujausių madų vyrų ir moteriški kostiumai ir palčiai. Darbas garantuotas. Darbas atliekamas neblogiau kaip S. Paulo centre, bet daug pigiau. Už vyrų kostiumus nuo 100 ligi 150\$000.

Už moteriškus nuo 40\$000 ligi 75\$000.

PAULO AMBRAZEVIČIUS
RUA CICLAMES nr. 52 Villa Bella.

Dėmesio!

Kas nori mokytis pianu skambinti, dainuoti ar muzikos teorijos, tesikreipia į chorvedį J. Stankūną, Villa Zelina, Rua Nove Nr. 5. Sąlygos priimanoms visiems. Atsilankykite — įsi tikinsit. Kreiptis galima kasdien bet kurio laiku.

J. STANKŪNAS.

Svetimšaliu Legalizacija.

Svetimšaliai, atvykę Brazilijon po 1934 metų, pripažinti nelegaliai apsigyvenę šioje šalyje. Greitu laiku jie privalo legalizuotis.

Be to, vist svetimšaliai, nežiūrint kada jie būtų atvykę, turi išsijauti

Carteiras de Identidade

Legalizacijos, Carteiros ir kiti reikalingi dokumentai, kaip vertinai, paruošiami lietuviams tik RUA DA MOO'CA, 1721.

D-ras Povilas Licciardi Santa Casa gydytojas - operatorius

Asmos ir jos komplikacijų gydymas; plaučių emfizema, bronchitas. SVIEZIOS AR ISISENEJUSIOS FORMOS ASMA GYDANT REZULTATAI JAU PIRMOMIS GYDYMO DIENOMIS. MOTERU LIGU SPECIALISTAS; gimdos, dečių ir takų gydymas BE OPERACIJOS. SYFILIS ir kitos venerinės ligos. REUMATIZMAS: Kojų votys, venų išsiplėtimas, hemoroidai. SKI VIŲ ir KĖPENU susirgimai. BENDROJI CHIRURGIJA. REZIDENCIJA IR KONSULTORIJA:

RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retiro) Telef. 5-4175. PRIIMA nuo 11 iki 12 ir nuo 15 iki 19 val. kasdien.

PASTABA: Kviečiamas vyksta į namus kiekvienu momentu — (DIENA ir NAKTI)

Dr. A. Candia ir M. Cogano LABORATORIJA

MEDECINIŠKAS ISTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapimo ir išmatų.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3-as aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmadieniais 10—12.

Dr. Adolpho Taubkîn

ADVOCATAS

[Diplomuotas São Paulo fakulteto]
Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.
n e: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1214.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.
Kalba lietuviškai.

Dr. A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgijos ir moterų ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.
LADEIRA PORTO GERAL 12 SOBR. kampas. Boa Vista ir 25 de Março.

2 andar, sala 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto ir Konsultorijos 2-5068.

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS [Visose stadijose — aštrus ir kroniškas.] SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. S. Meitín

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.

Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak.
Kalbama lietuviškai.
RUA BARÃO DE ITAPETININGA 139 (senas 37-a) salė 8 ir 9
Tel. 4-0715.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“
įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais. Darbas greitas ir sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 447
(senas nr. 103) Tel. 4-5576
SÃO PAULO

Vaistinė

DON BOSCO

Savininkas JUOZAS LUKOSEVIČIUS

Didelis pasirinkimas įvairių rusių vaistų — vietinės gamybos ir užsieninių.

Kainos minimalios.
Lietuviams daroma nuolaida!

RUA BOM PASTOR, 18
YPIRANGA Tel: 3-0100

Dr. Paulo Licciardi

MEDIKAS OPERATORIUS SANTA CASA, praneša, kad nuo rugsėjo 5 d. šių metų, priėmė ligonis tik Konsultorijoje savo rezidencijoje RUA SILVA PINTO 444 (BOM RETIRO Rajone) šio mėis valandomis: nuo 11 iki 12 ir nuo 15 iki 19 val.

Paprastas apžiūrėjimas 20\$000.
Specialus apžiūrėjimas — 30\$000.

PIGUS IR SAZININGAS DARBAS LIETUVIO A. NIZEVICIAUS SIŪVYKLOJ Marijampolė

RUA TAQUARY 92.

Lietuviai, visomet palaikykite lietuvius!

Jūs skaitote «Sviesa»? — Gerai Prenumeratą sumokėjote? — Gerai Paragintot pažįstamus ją prenumeruoti? Ne? — Ot, čia tai negerai! Dar šiandien nuneškite jiems savąjį numerį susipažinti ir paraginkite, kad užsiprenumeruotų. Jei bus reikalo, patys papėkite jiems tai atlikti. Padarysite kultūringų darbą!

BENDRUOMENĖS KNYGYNE

Villa Zelinoj rua sete 58 knygu galima gauti skaityti šia tvarka:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 lig 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 1 ligi 2 val. popiet.
Bendruomenės nariat per mėnesį moka po 500 reisų, nenariat kas mėnuo po 1 milreisą ir 5 milr. užstato. Surinkti pinigai skiriamas knygu aptaisymui ir naujų knygu pirkimu

SÃO PAULO LIETUVIŲ KRONIKA

SMARKIAI RUOSIASI

Paruošiamieji darbai sutikti sekmadienį J.E. Dom José Gaspar Affonseca e Silva, São Paulo vyskupa, kuris teikia lietuvių bažnyčioj Sutvirtinimo Sakramentą, eina visu smarkumu. Seseles šią savaitę kasdien moko vaikūčius. Villa Zelinos, Villa Bellos ir apylinkės lietuviai atlieka visus kitus paruošiamuosius darbus. Bažnyčia vėduj bus papuošta vainikais, o lauke, prie šventoriaus, bus pastatyti vartai, papuošti vainikais ir gėlėmis.

BENDRUOMENĖS POSĖDIS

— Praėjusį šeštadienį buvo Bendruomenės ir Vėdujų valdybų posėdis. Posėdy dalyvavo ir DULR-o pirkas p. R. Skjipitis.

PROGRESUOJA BROLIAI GIRNIAI RIO DE JANEIRE

Iš Rio gavome žinių, kad mūsų tautiečiai broliai Girniai pirkė naują batų fabriką, samokėdami 100 kontų. Tame fabrike dirba daug darbininkų, nepaisant to, kad didelė darbo dalis atliekama moderniškų mašinų.

„Svies“ džiaugiasi brolių Girnų laimėjimais ekonominėje srityje. Iš mažo ko pradėję, jie virsta pamazu turtuoliais. Tai patvaraus darbo ir taupumo vaisiai, o taip pat didelio sugebėjimo tvarkyti dirbtuvės reikalus.

Malonu pažymėti, kad Girniai yra „Svjesos“ skaitytojai ir šiaip susipratę lietuviai.

Geriausio pasisekimo!

LIETUVIŲ KATALIKIŲ MOTERŲ DRAUGIJOS BRAZILIJOS ŽINIAI

Šį sekmadienį, spalio mėn. 2 d., 8 val. ryto, Villa Zelinoj, lietuvių bažnyčioj, bus Ljet. Kat. Mot. Dr-jos šv. Mišios ir bendra šv. Komunija. Narės prašomos dalyvauti. Išpažinties bus klausoma šeštadienį vakare ir sekmadienio rytą.

MIRĖ LIETUVAITĖ

Praėjusį trečiadienį Santa Catharina ligoninėj mirė Stasė Mikalauskaitė, 11 metų amžiaus, iš Villa Bellos. Veltonė ligoninėn buvo nuėjus apendecito operacijai. Operacija nepavyko. Spėjama, kad per daug buvo pavartota migdančių vaistų.

KOLONIJOS KAPELIONO PRANESIMAS

Norintieji gauti Informaciją, liečiančių tikybos mokymą mokyklose ar vaikų katechizaciją, prašomi kreiptis į Kolonijos Kapelionus.

Kun. P. Ragažinskas
Kolonijos Kapelionas.

Praėjusį šeštadienį buvo jungtuves Aleksandro Svitros su Bronė Abaryte ir Jurgio Garškos su Pranciška Maželyte. Šį šeštadienį bus Vlodo Verbioko su Elena Drukaite.

UZSAKAI EINA

Jono Griesiaus ir Antosės Varnauskaitės, abudu iš Villa Zelinos.

Svetimšalių Legalizacija

Svetimšalių legalizacijos dokumentai kaip legaliai taip ir nelegaliai gyvenantiems, sutvarkomi Aldo Redakcijos **Rua da Moóca, 1721, -- São Paulo.** Darbo valandos: šokiadieniais nuo 8 iki 11 val. ryto ir nuo 5 iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 8 val. iki 12 val. dienos.

Dr. Borís Čhipiakoff

RUA YPIRANGA, 193
2 andr. ap. 4. (kampus Santa Ephigenta), Tel. 4-0316

Vidujinės, nervų ir proto ligos.

SPECIJALI VENERINIŲ LIGŲ LIGONIAMS CLINICA.

Gonoreja išgydoma per 10-15 dienų.

KONSULTORIA ATIDARA iki 9 val. vak.

SIUVYKLA "ESTAN"

STASIO ŠLIKTOS

Gerai žinoma visiems lietuviams
RUA DA CONCEIÇÃO 79-A,
Fone: 4-4886 (prie pat stoties Luz)
atidare naują skyrių — antrą siuvelyklą, Braz rajone, prie stočių Norte ir Braz.

Rua Dr. Almeida Lima, 19

PADĖKA

Praėjusio sekmadienio rytą Villa Zelinos lietuvių bažnyčioje šventoriaus lyginti buvo atėję J. Paukštys, Petras Rutkauskas, Ignas Labuckas, Saldūnas, Zalnerukynas ir kiti. Talkininkams dėkoju.
Kun. P. Ragažinskas

LAIŠKAI YRA:

Petras Urnezjus Alameda Barão de Piracicaca nr. 36. Petras Pivariūnas rua Visconde de Parnahiba nr. 370 Izidorjus Saulycius Rua da Mooca nr. 363. Jurgis Meškauskas Estado de São Paulo, Santa Cruz do Rio Pardo, Fazenda Cócões. Silve-tras Stripinis rua Voluntarios de Patria, nr. 697 Santana, São Paulo. Emilija Valasinaičienė rua Montas do Mjelos nr. 23, Lapa, São Paulo. Jale Stankevičienė rua Piratininga nr. 942. J. Pečkaitis.

METRIKAI YRA:

1) Vaitkevičiūtėj Villa Bella, 2) Stanislovui Makuškaj, Južintų par.

VISIEMS LIETUVIAMS ISPĖJIMAS

Mes dar kartą pranešame ir ispėjame, kad visi svetimšaliai turi legali suoti savo buvimą Brazilijoje iki šių metų lapkričio mėn. 30 dienos. To ne atlikus, gresia ištėrimimas. Su kadernetomis reikia palaukti iki gruodžio 22 d., kai bus duodamos visiems naujos, nepaisant, ar kas turės dabar išsiėmęs, ar ne. Svetimšaliaims bus specialios kadernetos. Jas duos policija. Išsiimti laikas yra visi metal nuo šių metų gruodžio mėn. 22 d. iki 1939 metų gruodžio mėn. 22 d. Informaciją galima gauti policijos departamente, rua Visconde do Rio Branco nr. 280, trečiam aukšte, tarp 12—18 val. kasdien.

Paiėskojimas

Lietuvos Konsulato São Paulo yra iėskomas Steponas Kavaliauskas, kurį laiką gyvenęs Rio Grande do Sul, M. Erechim, est. Barrão ir Ignas Rickevičius, gim. 1887 m., kurjio paskutinis adresas buvo tokai: Lagoas, Ygnacio Luiz, Minas Geraes.

Kas žino apie iėskomųjų likimą arba jų adresus, malonėkite pranešti Lietuvos Konsulatui São Paulo, Rua Aureliano Coutinho, 88.

FOTO SCHMIDT

Atlieka įvairiausius foto srities darbus. Vyksta į namus. Senų paveikslų atnaujini-mas. Paveikslų didinimas. Vestuvių nuotraukos prie šv. Antano altoriaus.

RUA SILVA TELLES, 5
(netoli šv. Antano bažnyčios)

Pamaldos

Sį sekmadienį, spalio m. 2 d.,
Pamaldos bus:
VILLA ZELINOJ

8 val. ryto šv. Mišios Liet. Kat. Mot. Draugijos intencija.

Per pamaldas giedos pradžios mokyklos mokinių choras, vedamas Seseles Marcelinos.

Suma 11 val. Sumos metu giedos Bendruomenės choras, diriguojamas muziko J. Stankūno, keturiais balsais šv. Jeronimo mišias. Akompanuos mokytojas F. Girdauskas. Šį sekmadienį pamaldos be Istatymo Svenė. Sakramento ir be procesijos.

Tuoju po sumos bus tvarkomasi sutikti atvykstantį teiktį Sutvirtinimo Sakramento São Paulo arkivyskupijos vyskupą — pavaduotoją Dom José Gaspar Affonseca e Silva. J. E. vyskupą sutinkant ir teikiant Sutvirtinimo Sakramentą, tvarkos prižiūri Seseles Pranciškietės. Pasivėlavusieji atėiti bažnyčion nebus leidžiami Sutvirtinimo Sakramento.

Einantieji Sutvirtinimo Sakramento, išpažintį galės atliktį šeštadienio vakare ir sekmadienio rytą. Komunija sekmadienį rytmetinių (8 v.) šv. Mišių, metu.

Vakarinės pamaldos ir ražančius — 6 val. vakaro.

Šv. Antano do Pary bažnyčioj suma 11 val.

RAZANCINĖS spalio mėn. pamaldos pras dės šį šeštadienį. Šiokiadienį pamaldos bus busiau atuntą val. vakaro. Bus kalbama ražančius, litanija ir palaiminimas šv. Sakramento. Tikintieji prašomi gausiai dalyvauti.

Kun. P. Ragažinskas
Kolonijos Kapelionas.

EVANGELIJA XVII SEKMADIENIUI PO SEKMINIU

Mato 22, 35 — 46.

Anuo metu vienas įstatymo mokytojas, gundydamas, paklausė Jezų: Mokytojai, koks didžiausias įsakymas istatyme? Jezus jam tarė: Mylėsi Viešpatį, savo Dievą, visa savo širdimi, visa savo siela ir visa savo mintimi. Tai didžiausias ir pirmasis įsakymas. Antras gi jį panašus: Mylėsi savo artimą, kaip pats save. Šitiedviem įsakymais remiasi visos įstatymas ir pranašai. Susirinkus fariziejams, Jezus juos paklausė, sakdamas: Ką jūs manote apie Kristų? Kieno jis sūnus? Jie jam atsakė: Dovydo. Jis jems tarė: Kaipgi Dovydas vadina jį Dvasloje Viešpačiu, nes sako: Viešpats tarė mano Viešpačiu? Sėskis mano dešinėje, kolej aė padarysiu iš tavo neprietelių tau pakojį. Jei tai Dovydas vadina jį Viešpačiu, kaipgi jis jo sūnus? Ir nė vienas negalėjo jam atsakyti nė žodžio, nė kas nors drįso nuo tos djenos daugiau jį klausiti.

O VILNIAUS
NEPAMIRŠK, LIETUVI!

DARŽAI VISIEMS

Netoli geležinkelio stoties Carvalho de Araujo ir 800 metrų nuo stoties Ferraz de Vasconcelos, Central do Brasil suburbio ruože, parduodama žemė daržams ir mažiems ūkiams, apaugusi gerų miškų ir išvagota tyro vandens upelių, tik nuo 300 iki 400 reišų už metrą. Ant žemės ištaisyti geri keliai, klimatas švėkas, žemės rūšis gera ir netoli geležinkelio stočių. Žemės sklypai nuo 10.000 kv. metrų po 50\$000. Turime dar mažus sklypus prie stoties, kurių mėnesinis mokėjimas nuo nuo 80\$000 be palūkanų ir įnašų. Šių žemių nuosavybė yra: Companhia de Agricultura Inuigraçao e Colonizaçao. Pardavimų raštinė: Rua São Bento 17, Tel. 2-7549 — Garcia. Vietoje teirautis sekmadieniais krautuvėje prieš stotį Carvalho de Araujo arba Lageado Velho pas Juvenal Kiršten.